

AFM Agenda 2018

Contactpersonen

Nicolette Opdam
E: nicolette.opdam@hvglaw.nl
T: +31 88-407 0428

Olga Elsenga
E: olga.elsenga@hvglaw.nl
T: +31 88-407 0431

De AFM heeft voor 2018 tien risico's gesignaleerd die in de financiële sector centraal staan. De risico's komen voort uit drie belangrijke trends die door de AFM zijn opgesteld:

1

Toenemende digitalisering: onder meer blockchain en big data.

2

Lage rente: de stand van de spaarrente die rond de 0%-grens ligt kan een extra prikkel zijn voor consumenten om op zoek te gaan naar alternatieven met een hoger rendement. De kans bestaat dat ze hun geld steken in meer risicovolle producten als aandelen of vastgoed.

3

De grenzen van de financiële markten: steeds meer partijen bieden vanuit het buitenland hun financiële diensten aan.

De drie trends veroorzaken volgens de AFM de volgende risico's:

Trends

- ▶ Toenemende digitalisering financiële dienstverlening
- ▶ Lage rente
- ▶ De grenzen van financiële markten vervagen (grens- en sector overschrijdend)

Risico's

1. Leningen niet in het belang van de klant
2. Niet passende beleggingsproducten
3. Ongewenste gevolgen voor markten en toezicht door internationale ontwikkelingen
4. Onverantwoord gebruik van technologie en data
5. Onvoldoende verbetering kwaliteit accountantscontroles
6. Tegenvallende financiële positie na pensionering
7. Onvoldoende risicobeheersing bij vermogensbeheer
8. Werking kapitaalmarkten leidt niet tot beste prijs
9. Onvoldoende focus op duurzaamheid
10. Gebruik van financiële sector voor crimineel gedrag

De trends zijn leidend geweest bij het identificeren van de top 10-risico's, waarvan de AFM wil voorkomen dat ze zich ontvouwen of waarvan de AFM de negatieve effecten wil verkleinen. Het merendeel van de top 10-risico's is ten opzichte van vorig jaar onveranderd danwel iets aangescherpt. De twee nieuwe risico's zijn: risico van onvoldoende focus op duurzaamheid en het risico op gebruik van de financiële sector voor crimineel gedrag. De AFM stelt op basis van de trends drie prioriteiten om het toezicht te optimaliseren vast, waarin ook de risico's aan bod komen. De volgende drie prioriteiten zijn voor 2018 door de AFM vastgesteld:

Prioriteit 1: Het verkleinen van ongewenste risico's in de financiële markten door regulier en thematisch toezicht

De AFM gaat hier in op de top 10-risico's die een belangrijk uitgangspunt vormen voor de inzet van de toezichtcapaciteit.

Prioriteit 1: Het verkleinen van ongewenste risico's in de financiële markten door regulier en thematisch toezicht.

Prioriteit 2: Het versterken en vernieuwen van het toezicht door gericht te investeren in technologie en methodieken.

Prioriteit 3: Het vergroten van de effectiviteit, efficiëntie en wendbaarheid van de organisatie van de AFM.

1. Risico dat leningen niet in het belang van de klant zijn.

- ▶ De AFM onderzoekt of de bedrijfsvoering en het beleid van kredietverstrekkers en kredietbemiddelaars is ingericht om problemen bij 'locked-up'-klanten op te lossen en/of te voorkomen. Als het nodig is, worden aanpassingen in dit beleid afgedwongen.
- ▶ Inzet van het Klantbelang Dashboard om inzichtelijk te krijgen in hoeverre de consumptieve kredieten aansluiten op het klantbelang. Dit geeft de AFM de mogelijkheid om ondernemingen aan te spreken wanneer dit niet het geval is.
- ▶ De AFM spoort aanbieders en adviseurs van hypothecair krediet aan om hun klanten met probleemhypotheek snel te benaderen met een passende oplossing.

Hierna worden de drie prioriteiten nader toegelicht waarbij aandacht wordt besteed aan de activiteiten van de AFM voor 2018.

2. Risico op niet-passende beleggingsproducten

- ▶ De AFM onderzoekt of er transparant genoeg gecommuniceerd wordt door beleggingsondernemingen. En of de berekeningswijze van de kosten, het rendement en de risico's klopt.
- ▶ De AFM onderzoekt of de MiFID II-normen voor productontwikkeling worden nageleefd door beleggingsondernemingen.
- ▶ De AFM geeft duidelijkheid over hoe zij de financiële regelgeving in een digitale omgeving toepast. En bewaakt de grens als beleggersbelangen worden geschaad.
- ▶ De AFM grijpt in wanneer (illegale) aanbieders de markt hebben betreden met risicovolle, oneerlijke verdienmodellen.

3. Risico op ongewenste gevolgen voor markten en toezicht door internationale ontwikkelingen

- ▶ De AFM versterkt in 2018 de samenwerking met collega-toezichthouders in Nederland en Europa.
- ▶ De AFM doet concrete suggesties voor meer toezichtbevoegdheden op Europees niveau.
- ▶ Naar aanleiding van de Brexit intensiveert de AFM in 2018 de contacten met de Engelse toezichthouder, de Financial Conduct Authority (FCA). Eén van de uitgangspunten is kennisdeling en kennisoverdracht over partijen die nu nog onder FCA-toezicht staan en mogelijk de overstap naar Nederland maken. Daarnaast informeert AFM partijen die zich in Nederland melden als gevolg van de Brexit over de implicaties van een vestiging in Nederland.

4. Risico op onverantwoord gebruik van technologie en data

- ▶ De AFM ondersteunt innovatieve concepten van bedrijven door middel van de InnovatieHub en de regulatory sandbox.
- ▶ De AFM onderzoekt hoe financiële ondernemingen hun producten distribueren via digitale kanalen en data gedreven methoden.
- ▶ De AFM onderzoekt of daarbij het risico bestaat dat ondernemingen hun klantdata inzetten bij verleidingstechnieken en marketing voor de verkoop van producten die niet in het belang van de klant zijn.

- ▶ De AFM vergroot eigen inzichten in nieuwe technologieën die door financiële ondernemingen worden toegepast. Bijvoorbeeld kunstmatige intelligentie, (zelflerende) algoritmes, machine learning en blockchain.
- ▶ De AFM geeft duidelijkheid over hoe ze wetgeving interpreteert ten behoeve van risicobeheersing bij nieuwe technologieën.

5. Risico op onvoldoende verbetering kwaliteit accountantscontroles

- ▶ De AFM ontwikkelt een visie op de sector waarbij wordt gekeken of in aanvulling op de huidige verbetermaatregelen en veranderingen in de sector mogelijk meer fundamentele aanpassingen nodig zijn om de kwaliteit structureel op een hoger niveau te brengen.
- ▶ De AFM stimuleert OOB-accountantsorganisaties om structurele verbeteringen door te voeren om daarmee een goede kwaliteit van de wettelijke controles te bereiken.
- ▶ De AFM onderzoekt de kwaliteit van wettelijke controles bij de overige OOB-accountants-organisaties.
- ▶ De AFM start met de toetsing van de geschiktheid van de zittende bestuurders bij accountantsorganisaties. De voorwaarde hiervoor is dat het wetsvoorstel 'Aanvullende maatregelen accountantsorganisaties' per 1 juli 2018 in werking treedt.

6. Risico op tegenvallende financiële positie na pensionering

- ▶ De AFM onderzoekt huidige en nieuwe (online) execution only-initiatieven op het gebied van pensioen, met als doel te zorgen dat de dienstverlening en producten aansluiten bij de wensen en behoeften van de werkgever en de consument. Bij deze onderzoeken wordt onder meer gebruik gemaakt van inzichten uit de gedragswetenschappen.
- ▶ De AFM onderzoekt of pensioenuitvoerders de deelnemers voldoende begeleiden bij het maken van een keuze tussen een vaste of variabele pensioenuitkering.
- ▶ De AFM doet een verkenning naar de mate waarin aanvullende pensioenproducten aansluiten bij de

verwachting, kenmerken en behoeften van consumenten.

- ▶ De AFM maakt zich sterk voor duidelijke, evenwichtige en correcte informatie over (de onzekerheid van) pensioen.

7. Risico op onvoldoende risicobeheersing bij vermogensbeheerders

- ▶ De AFM toetst of nieuwe partijen voldoen aan wet- en regelgeving. Als ze hier niet in slagen, wordt geen vergunning verleend.
- ▶ De AFM houdt een vervolgonderzoek naar beheerders die al op de Nederlandse markt actief waren en van rechtswege een AIFM-vergunning hebben gekregen. Hierbij wordt gekeken of ze voldoen aan de relevante wet- en regelgeving. De conclusies worden met de onderzochte partijen gedeeld. Uiteraard met de bedoeling dat - als niet is voldaan aan de regelgeving - de noodzakelijke maatregelen worden getroffen.
- ▶ Bewaarders zijn onafhankelijke toezichthouders op de beheerders van beleggingsinstellingen en icbe's en zijn daardoor een belangrijke beschermer voor de belegger. De AFM onderzoekt in hoeverre bewaarders hun zorgplicht adequaat invullen. Mocht het nodig zijn, dan kijkt de AFM samen met de bewaarders welke aanvullende maatregelen genomen moeten worden om de zorgplicht beter in te vullen.
- ▶ Naar aanleiding van nieuwe Europese regelgeving onderzoekt de AFM in hoeverre ondernemingen deze regelgeving correct hebben doorgevoerd.

8. Risico dat werking kapitaalmarkten niet leidt tot beste prijs

- ▶ De AFM analyseert beschikbare EMIR-transactiedata, voert controles uit op de datakwaliteit en wisselt informatie uit met andere toezichthouders om marktmisbruik en mogelijke destabilisering van de markt tijdig te signaleren.
- ▶ De AFM doet onderzoek naar marktmisbruik op basis van data-analyse. Tegen marktmisbruik wordt snel en adequaat opgetreden. Hierbij wordt samengewerkt met andere toezichthouders.
- ▶ Met behulp van gedragswetenschappelijke inzichten toetst de AFM of reclame-uitingen voor financiële instrumenten eerlijk communiceren over de risico's. De AFM publiceert richtlijnen voor

evenwichtige reclame. Door middel van marktbrede themaonderzoeken toetst de AFM of spelers in de handelsketen het risico op verstoring van de handel voldoende beheersen. Zo onderzoekt de AFM onder meer, aan de hand van ESMA richtsnoeren, de weerbaarheid tegen cybercrime.

9. Risico op onvoldoende focus op duurzaamheid

- ▶ De AFM gaat ondernemingen verder beïnvloeden ter bevordering van de toepassing en de kwaliteit van geïntegreerde verslaggeving.
- ▶ De AFM doet onderzoek onder een selectie van institutionele beleggers naar de invulling van duurzaamheidsprincipes binnen hun producten- en dienstenaanbod. De resultaten vormen input voor de toezichtagenda 2019.
- ▶ Ook op internationaal niveau maakt de AFM zich hard voor duurzaamheid. Bijvoorbeeld bij internationale overlegorganen die zich bezighouden met ongedefinieerde standaarden.
- ▶ Nader onderzoek naar de naleving van het BNFI en de opvolging van de niet-bindende richtlijnen vanuit de EU. Waar nodig spreken we ondernemingen aan, of zetten we formele handhaving in.
- ▶ De AFM brengt in kaart welke financiële producten voor de retailmarkt een duurzaamheidslabel voeren. Deze analyse vormt de opmaat naar een onderzoek om vast te stellen of de informatieverstrekking van deze producten goed aansluit bij de kenmerken van de producten.

10. Risico op gebruik van financiële sector voor crimineel gedrag

- ▶ De AFM doet thematisch onderzoek bij beleggingsondernemingen naar de naleving van de Wwft. Daarnaast doet de AFM instellings-specifieke onderzoeken en gaat, als het noodzakelijk is, over tot formele maatregelen. Na implementatie van de Vierde anti-witwasrichtlijn in de Wwft publiceert de AFM een vernieuwde leidraad.
- ▶ De AFM onderzoekt of ondernemingen voor welke zij in het integriteitstoezicht primair verantwoordelijk is voldoende maatregelen treffen om niet misbruikt te worden voor financieel-economische criminaliteit.

- ▶ De AFM doet onderzoek naar de uitvoering van een systematische integriteitsrisicoanalyse en de identificatie van integriteitsrisico's bij accountantsorganisaties (nOOB-kantoren).

Prioriteit 2: Het versterken en vernieuwen van het toezicht door gericht te investeren in technologie en methodieken

De nadruk ligt in 2018 op de ontwikkeling van data gedreven toezicht en het versterken van de onderzoeksmethodieken. In 2018 wordt door de inzet van gedragswetenschap meer inzicht verworven waarom consumenten bepaalde keuzes maken en hoe ze daarbij worden beïnvloed. Hierdoor kan de AFM beter beoordelen of financiële dienstverleners in hun beslisomgeving het belang van de klant voldoende centraal stellen.

Prioriteit 3: Het vergroten van de effectiviteit, efficiëntie en wendbaarheid van de organisatie van de AFM

In 2018 zal de AFM een aantal zaken afronden op onder andere het gebied van IT. Kostenbeheersing en management van AFM haar eigen organisatierisico's zijn ook in 2018 belangrijke aandachtspunten, evenals verdere optimalisatie van (bedrijfsvoering)processen.

HVG Law

Over HVG Law

HVG Law LLP (HVG Law) is een toonaangevend advocaten- en notarissenkantoor met hoogwaardige juridische dienstverlening. Onze advocaten en (kandidaat-)notarissen zijn actief op alle rechtsgebieden die voor het bedrijfsleven, aandeelhouders en overheden relevant zijn. Met vestigingen in Amsterdam, Den Haag, Eindhoven, Rotterdam, Utrecht, Brussel (HVG BVCVBA), New York en San José (desks bij Donahue & Partners LLP) zijn wij in staat u passende oplossingen te bieden voor al uw juridische vraagstukken. In Nederland heeft HVG Law LLP een strategische alliantie met Ernst & Young Belastingadviseurs LLP en maakt onderdeel uit van het global EY Law netwerk.

hvglaw.nl

HVG Law LLP is een limited liability partnership opgericht naar het recht van Engeland en Wales en geregistreerd bij Companies House onder registratienummer OC335658 en is geregistreerd bij het Nederlandse handelsregister van de Kamer van Koophandel onder nummer 24433164.

© 2018 HVG Law LLP

Deze publicatie is met grote zorgvuldigheid samengesteld. Voor mogelijke onjuistheid en/of onvolledigheid van de hierin verstrekte informatie aanvaardt HVG Law geen aansprakelijkheid, evenmin kunnen aan de inhoud van deze publicatie rechten worden ontleend.